

[Grethe Philip.]

viser, at kun Finland har haft en stærkere prisstigning end vi. Alle andre lande, d. v. s. EFTA-landene, fællesmarkedslændene samt USA, Canada m. fl., har haft prisstigninger, der ligger betydelig lavere.

Dette kan ikke fortsætte uden at blive en meget alvorlig trussel mod vor konkurrenceevne. Jeg har forstået, at man må påregne en prisstigning i det kommende år på ca. 9 pct., og vi går ind i yderligere prisstigninger i 1969, hvis vi ikke får dæmpet pris- og omkostningsstigningerne i år. Jeg plejer ikke at høre til dem, der slår om mig med ordet inflation, men i denne situation har vi vist lov til at sige, at vi er inde i en inflationslignende tilstand. Fortsætter de prisstigninger, som vi er i gang med, vil vi ganske forspilde den chance for en eksportstigning, der skulle ligge som en mulighed som følge af devalueringen, og som vi alle, hvordan vi ellers i øvrigt har set på det ønskelige i en devaluering, vel må være interesserede i.

Situationen er så meget alvorligere, som vi ikke kan regne med, at et større underskud på betalingsbalancen kan dækkes af lån i udlandet. Det internationale lånemarked er strammet væsentligt til bl. a. som følge af de amerikanske indgreb over for kapitaleksporten. De vanskeligheder, vi nu er ved at løbe ind i, er ikke nye for os. Det er vort gamle problem med valutavanskelighederne, som vi kender det fra 1940'erne og 1950'erne, der igen dukker op. Så længe vi havde gode afsætningsmuligheder for vor eksport og høj beskæftigelse, kunne en overophedning af efterspørgslen dæmpes ved at begrænse forbruget via skatterne. Nu står vi i en anden og betydelig vanskeligere situation, hvor vi både har valutavanskeligheder og tendenser til stigende arbejdsløshed. Skal denne situation klare sig, må vi gribe problemerne an på mange forskellige fronter. Der kræves et helt nyt syn på hele vor økonomi, og vi må alle vise os villige til at medvirke. Det gælder både de selvstændige erhvervsdrivende, lønmodtagerne og skatteyderne.

Jeg skal ikke her komme ind på hele den samlede økonomiske politik, der nu er ved at blive lagt op til fra regeringens side, men jeg vil nøjes med nogle bemærkninger om de foreliggende lovforslag om

priserne, idet jeg understreger, at de må betragtes som et enkelt led i hele det mangestrengede udspil, som vil finde sted fra regeringens side i den allernærmeste fremtid.

Forslaget om anmeldelse af vejledende priser til monopoltilsynet og adgangen til at kræve disse priser nedsat, hvor de findes urimelige, må ses på baggrund af, at disse priser, selv om de formelt er vejledende, om ikke altid så dog meget hyppigt har været dem, der rent faktisk er blevet de gældende. Derfor er det også uhyre vigtigt, at vi får hånd i hanke med disse priser.

Samtidig vil jeg gerne pege på, at den frie konkurrence stadig må være en afgørende faktor for at holde igen på urimelige avancer, og jeg vil derfor bede regeringen alvorligt overveje, hvorledes man kan gå videre i arbejdet for at gøre forbrugerne mere prisbevidste. En stor indsats gøres allerede af Forbrugerrådet, men det forbrugeroplysende arbejde kan og bør videreføres f. eks. i radio og TV, og jeg beder regeringen om at medvirke til, at dette bliver muligt.

I øvrigt er det ikke blot forbrugerne, men også det offentlige, der bør være mere prisbevidst. Af egen erfaring kan jeg sige, at vi i finansudvalget har prøvet at leve op til dette ansvar; men det er dog først og fremmest ude i administrationen, at prisbevidstheden skal udøves. Jeg tænker her bl. a. på, at der måske oftere, end det sker nu, burde udbydes byggeri i licitation for derved at få en billigere pris frem.

Hvad angår prisstop for tjenesteydelser i de liberale erhverv, frisørvirksomhed, håndværkerreparationer m. m., må dette forslag ses på baggrund af, at der netop på disse områder har været nogle af de allerstærkeste prisstigninger i de seneste år. Det hænger vel i nogen grad sammen med den tilbøjelighed, der er til indkomstfastsættelse i disse erhverv som en fast procent af visse andre udgifter, et forhold, der jo for øvrigt ikke mindst har gjort sig gældende som en stærkt fordyrende faktor inden for byggeriet. Men de stærke prisstigninger må også ses som et resultat af, at det er områder, der stort set er fri for konkurrence fra udlandet.

Mit parti finder det ønskeligt, at vi i denne situation sætter kraftigt ind mod urimelige pris- og avancestigninger, så meget mere som regeringen ad anden vej